

دخی منظوم اوقتہ دی جوق لغت
شورسمہ اولدم لغت علمندہ ماہر
کرا دہ سال اولد قہ خدای

بکا کا ولدی لغت علمی سحر

زینبشاه اولدی

خصوصاً عالم ربانی که سلطان
 کتاب مشو بکیم قوت جاندر
 بکا کشف اولدی فی تعلیم سنا
 یقین بکدر بر نور سینه معصوم
 اکامر علم اولور البتد آسان
 جلال الدین دیمشد رموز قرآن
 ضیای نور جسم عاشقاندر
 انکله ایدیم عشاقه ارشاد
 لغتله اوقویه ورنه منظم
 اولور عالمده بر مرد سخندان

خداوند ایلید روحی شما

ویزہ بخندہ اعلا من مقامک

کوتوردی نظم بونجه و تکیه
جهانده بقدی بر سماع منور
حدیثه بیوردی فخر عالم
سلیس و خوش ذریک امر و مورد
سویتنم حشره کشف نقیص کور لر
بومعنای که اولدر خیمه ادم

بنام خالق و سچے توانا
تثنا و حمد و شکر بے نہایہ
اکا کم دار ایدوب بو کایست
یو غیسکن اول دوی دارا و کد عالم
آنک نسلدن اندی انبیای
صلایتله سلام اول سانه دایم
دخی اصحاب و آلینہ کہ بونلیر
بس اندن صکر و بل مر جوم و مغفور
کہ والد در بو محتاج و کدایہ
دخی معصوم ایکین جسد بلم مرحوم
ابو قودم اول استغفره جی

قدیم و قادر و بستا و دانا
سپاس و منت بی حد و غایہ
یرندی مهم حافی مسم حیای
مسم اندی قدر نبی خاکی آدم
خصوصا کم حبیب مصطفای
کاکلکله دین اسلام اولد قایم
آنک شه عینہ اولد بلمر مسخر
خدا بی اول کمال انبیا مشهور
اولار و حینہ رحمت بے نہایہ
او قمت ر ی لقلیر با که منظوم
معطر اولدی آنکله جان مسکین

فاعدہ در
ایدر کرور کون
کھنہ نام کینہ بدل

کم اولاد با خیراته ساعی   ایده لر خلق آندن انتفای
 دله دلم بازم بر خوشبختی نامه   نظره اوله اول تحفای
 که بوندن داخی اوله جوق فواید   بجه نفع ایده لر آندن زواید
 شکر دن کونه کونه بش حلوا

اولو بر ذوق سهر برنده تنها

مترین اوله بر محبوب زیبا   کیوب انواع الوانیله دیبا
 دیر رمر رنگ اکابر در لوتینت   کلور عشقه در لودر لو حالت
 ندکل وارسه آنده جو امر   کتور دم بونده الا کا دل نادر
 قوم اناری کا استعالی یو قدر   که اوله مولو یلر که رغب
 کتور دم مشنودین جوق غایب   ولی اولاین آنده بونده جو قدر
 اولن بجه آنده وارد بونده اما

دخی وار بونده بجه رحنا

یوقه آنده داخی قطعه اولد قیصر   کتور دم بجه فی انجده بر بر
 تمام اولد قیصر بر قطعه موزون   ینر دم آنده بر بیت مایون
 که اولان فارسی بر مصرعی سم   بری ترکی اولانه بیش و نه کم

که ترکی فارسیه اوله مفابل   بلور اهل کاولور بو نظم مشکل
 بورسم ایلدم اول بینی ترتیب   که بید مندی احوال ترکیب
 جو الطاف خدا که ستردی تمام   ددم بن داخی تحفه شادی نام
 کدایم شادی مولو بکم

دیار مننه ده مغلوبیم

بجده الله که مرد مغلوبیم   که خواصن کار مشنوی بکم
 مرادم بو که بو تحفه اوله مشهور   بو اوزانیله اطفال اوله مسرور
 ایده لفرسله اوزانی حاصل   اولالر علم مولانیه قابل
 زینتی عزت رسمی دولت سعادت   آنک کانداه اوله بو علمه لیافت
 ولیکن قورقم بر جا بل دون   که آنک اوله کز طبعی موزون

ایده موزونلر تقطیعی تقسیم

ایده جلیلله معصومه تعلیم

رگیل اوکراده بو موزون کتبی   خراب ایده اولطبع مستطبی
 یقین بلکل که بر اوعلا بنجی اول   او قویه شعری ناموزون و مهمل
 اولو طبعی رگیل و مست و منجول   ظهور محرم و اولمزد داخی موزون

اینکه کانداه اوله بو علمه لیافت
 اولالر علم مولانیه قابل
 زینتی عزت رسمی دولت سعادت
 ولیکن قورقم بر جا بل دون

مکر بر حافظ و استاد کامل
 آنی جسد به اید و زنه قابل
 کلور و زنه ولی بولمز سلاست
 قلو و طبعه البت بر رکاکت
 فوسک اگر بلیه بر تازنه نهالی
 بویب طوغ لوری اکلہ مثالی
 اب بیک بر دغه کم اوله اول خاک
 قوباسن بولی بومق ایدہ می پاک
 خدا فخر الیون اول جالی کم
 او قودر نظمی کز اولوب معلم
 اکاکم اولدی منتوم مفدور
 جو تعلیم تمک استر باری منشور
 خراب انمدر ر تحفه حسا
 نج کج طبع و ناموزون و عا
 بنم بو تحفه می سن صطه یارب
 شولردن کا ولیه طبعی مذب
 نصب انمہ بونی ذمن سفیه
 نصیبیت طبع پاک و مستقیمه
 در شس جان بدر حلیه دن و کون
 یکم شادی خبیر له یاد
 ایکی عالمده یارب ایندیش

القطعة فی بحر المنیر المکتوف

ادبدر ریند وینردان خدا
 دخی بزرک اولوبول کو سترچی سنای
 ایتم دخی بیجا مبر اول کم ویره خدن
 بای تو انکدر در بوسوله دبر کده
 کر بکه مرکان فزه دست ال ایام اولدی با
 لب طوطی و رخ بقی چشم کوز و دی

کوش قو لقی و شش و شش صبح اول
 کار دخی آرد اون دمر نه بیکان دیش
 خور کنش بر زمین زاله چه کوک اسمان
 کا و او کوز استر فخر انک استر
 فایده ستر بر عیش سینه بیوده
 ناقه و طنبور در چکلہ شستار باب
 بو سوز می از بر این کولکک اچ باب

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

کم بو کتایی او قور علم اولور که قولا

القطعة فی بحر سر یع المکتوب

کت بر دو سوله کو کل بی
 اچ طونه شلوار دی یک استین
 نغز و کل کو گلکه بی سنی به مغز
 اولدی در حجب نرجه در قیو
 خوش خصم قوم و قیسده تیار
 از چندن چون مسته نیچون
 کو کلکه بیسه اهن و قضان قبا
 جوغ و ذرع غوک در قور بقا
 کوش بوجق اوریه میان او
 یاده دی بیکانه بلش شنا

دود و دین بود ایدی زود و تیز و رود جاک
 نیرزه سکوزه کرشش نیر و کمان او و با
 بغوره باران دکل ابرینب ماه
 اسب و ما دیان فصرع و هم کره طایه
 مسم دخی بیوده سوز و سولبیجی از خا
 اقلع و بطر فونر دمر و ددک و فک نای
 این سخنم یاد کن رنگ دلت مندا

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

کم بو کتایی او قور علم اولور که قولا

القطعة فی بحر سر یع المکتوب

کت بر دو سوله کو کل بی

اچ طونه شلوار دی یک استین

نغز و کل کو گلکه بی سنی به مغز

اولدی در حجب نرجه در قیو

خوش خصم قوم و قیسده تیار

از چندن چون مسته نیچون

کو کلکه بیسه اهن و قضان قبا

جوغ و ذرع غوک در قور بقا

کوش بوجق اوریه میان او

یاده دی بیکانه بلش شنا

اگر به کدی ناوه سنسب فاروش اولدی بر ستارده در نیا
 تنه فنی و دایم طوزق نام آد شایله بام خشم و طک چک در
 طوز نمک و انمک وات نان و گوشت ماست یوغرت بوزجه آینی ماستیا
 بغدیه کندم دی و ارزن طره اریه و بو کر لجه جو و لوبیا
 ارغیه دی کاریز اولق ناودان داخی دکر من ندر ر آسبا
 همچو تو کس می نماید مرا سنجلین کس کور نمر بکا

مفعول مفعول فاعل

ای شه خوبان جهان مر حبا

القطعة فی بحر المختار من مثنوی المقصود

آنجی کس اده ویشانی الن ابرو فاش دخی برادر و همراه فردیس بولد آاش
 صمانلو بالجهه کمر کل کرج کچ و فیک سفال صفیشت و شک کرج و چاش
 صواب و خاک در رطبرق آاش اودیل باد هم انک کوزیشید خشک و تر فور و یله با
 خه بدن المی و صتیق فیه و صتیق ال دی سودا صیه کالاند رمناع و قماش
 بر شتیق آشی میجنن فیه شمعدر یوشن نه رام صواش خنک در دخی بر خا
 کنجی برز کر و کشت کن سیار طس بکار اک بدر و کج بکوب کج چاش

او قود و شش کجه کوندر صولین اوله بجان بکوشش و زبجو کا و مباس

مفاعیلن فاعلتن مفاعیلن فاعلتن

سنکله اوله ایدم کسکه بانو بودم کاش

القطعة فی بحر المنقار ب المنمن المقصور

زغن جلیق اولدی و ق تال دال کبوتر کو کرجن قنق بر و بال
 سناره داختر دکل بلده دی بروه سنه اولکریکی ای لال
 بهلاله نو نور بار صمان او غرسی ککک ان عبال
 بولک صاج اولدی و صر فوخ و یک دی کیسو و مرغول و فر خال و خال
 دی او غلغنه کورک و لیک کورز جواند ربکست بورا و خل بیزال
 بونا مشنه فر توت و فر غل و کچ فری بیرون ای و یله ماه و سال
 اریه دی زنبور و کس و فوان شکوفه چک انکین اولدی بال
 سخن دارم از در به از من سنان سوزم وار ابو انجن بن سنان
 فاعلن فاعلن فاعلن کدیه جمال و ملیب کمال

القطعة فی بحر الرجز المنمن السالم اجزائه

دیر لر سجویه باده و ملن سیم باله جام فریق کنیرک و قوله دی بنده غلام

بجان بکوشش و زبجو کا و مباس
 مفاعیلن فاعلتن مفاعیلن فاعلتن
 سنکله اوله ایدم کسکه بانو بودم کاش
 القطعة فی بحر المنقار ب المنمن المقصور

کبوتر کو کرجن قنق بر و بال
 دی بروه سنه اولکریکی ای لال
 صمان او غرسی ککک ان عبال
 دی کیسو و مرغول و فر خال و خال
 جواند ربکست بورا و خل بیزال

فری بیرون ای و یله ماه و سال
 شکوفه چک انکین اولدی بال
 سوزم وار ابو انجن بن سنان
 کدیه جمال و ملیب کمال

دیر لر سجویه باده و ملن سیم باله جام
 فریق کنیرک و قوله دی بنده غلام

قارن شکم نافه کو بک بلد ر میان فونش
 مرغاب صرغ اور دک جهر تری کند بنی فقر
 ارز بر فالی روی توج آب نکلر دشوار
 کار نهفته کنر لوائس کاند ر جماع بوشش
 خرم کو بدر روستی سبوانسو و این سوب
 بوجک اوده دامنیت گذار رقم قبی بیجار

داخی رنخند را لک سینه کو کسر داخی
 آسن دمور در مس بھر گوش نسیم
 ار کج نمخار و کیش فوج دینی وارکاده
 خوی کرده یعنی در عاشق زین و شوهر
 اوک آرد ایاغده بوقر وینش
 بونده کتور اینجا بیارنده الیت اینجا بهر

القطعة في بحر الهزج المسدس الاغريب المقبوض

علم الحیره در سعادت انجمن

9

القطعة في بحر الرمل المشتمل على القصص

ميجكده یعنی طمر هم رک طمر دی خانه خون
 باز کونه عکسه درد اخنی کلکونه فکر
 رسته فور تلمش لیکن بسته فعلود صفت
 کوده تن روده بعرسق لو کرک کوهن کرده
 صوج کنه و صبح بختان صبح بری ایش
 بر یکی اوج دور دوشنیک دوس چار و پنج
 بست سی بکرم اولوز جل فرق بنجاه اللیدر
 داخی مستاد و نو صد کسین طقم نوز
 بحر و کل اکثر یک یوخ فاعل طمسه

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن علاب

حبیف اکاکم دام جهل اچنده فاعلاتن زبون

القطعة في بحر الخضر المشتمل على القصص

بورزیدن اوز نمک در نور دیدن در در
 زمین را خاک بر کنیدن ندریری طو کرد
 زبون باسدن آچق در بودند دخی سور

خامبدن خراسیدن صلتی طر ملا مقدر
 غزیدن اولدی سرتنگ بکزدن در در
 رسین ایتنا فتن بو حکم بوو کم بافتن بو
 بلک تخب سوختن بافتن در زبون دختن
 اولور انکاشتن افراشتن ستر کوالدر می
 طپیدن رطلایمق میدن ستر
 چه باشد ستر ابرنج ز مردم خویشتن

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

کرکر کنزن بلز لره کنزوی بلدر مک

القطعة في بحر الواو المشتمل على القصص

سده شیر و نو دیمغه فله راغرم غز
 اولو خانه کی دخی کی فتن دکل فتن دی
 کره باغی مسکه و باغی ای نیمه در الوهر
 اوکی کوف و بط قاز و فاخته اوکی کلک کلکازه
 شو کجک او کالیه باجون اکا کازه دخی

صورتی اولدی دامبدن دمبدن بغل و نور
 کزیدن اصر مق داخی سک لاییدن ایتنا
 رسیدن ارمک در مک بچیدن بافتن او کر
 خمیدن روفتن یعنی اکلمک داخی سو بر
 دخی برداشتن افراشتن ضناغ و کونیک
 رمانیدن او کرکنک رسانیدن ابر کور
 نولا صود غرق بوزدن آمدن کنزن کور

سیر بکلنله نوره دله سک دله دزبان
 سبجه دخی سک دخی الکره مخ سبک
 اوده نرسه دقوق و نوق بر ایدان برقا
 قوش مرغ دخی بچه بوریدر لوه لانه در دخی
 دی کالینیه خانه دی در که ستون انک

سکه یکر اول که قول اوله بن اوسه قونانی بنو بهتر کنده می شوی به بزرگترین بهل این دان

متفاعلن متفاعلن متفاعلن متفاعلن

کجوجکن اول کاو او کمره بیوب عزیز اوله می کمان

القطعة فی بحر الکامل المضمن

تنگر طلوع و خج دخی دی برف قمره دیمه
دی شس قویون قوز و به بره جو پانه نیان
او کندر غا و شنگ و صبان او قمره دی منوش
دی بلر کول و شید و کوی کج او با فلیوه
تو جان بد ریزه ادب برو که شوی

متفاعلن متفاعلن متفاعلن متفاعلن

حر می بمه بلا فی دیمه می عیوش شنگر لوده

القطعة فی بحر الاضرب الملفوف المجدوف

دی جو ری به بر امین و اقلیه دی کسور
در خور ندر ر لایق و سم داخی سیزه
یار ندر می سیزه دو داخی بر استور
دندان و شس ارشد ر بلک بارار

دمور حب قوی مجید کوزر کر
ارام دولتمک بنزک ارایش و زیور
می زیمه و مانده قلمی مانده بکیز
بود آر غجه شسم بو که دی قالیه ستر

نم از یکس به در سر و در بزرگ قمره
مصدق تلمی کوک لور به دی بزرگ
او کمره بیوب عزیز اوله می کمان

تنگر طلوع و خج دخی دی برف قمره دیمه
دی شس قویون قوز و به بره جو پانه نیان
او کندر غا و شنگ و صبان او قمره دی منوش
دی بلر کول و شید و کوی کج او با فلیوه
تو جان بد ریزه ادب برو که شوی

بانی تر کیدر یعنی سودی قیضن المعرفه و غیره
چنین افعولن که برین برین قیضن معرفه و غیره
در سر و در بزرگ قمره

دی جو ری به بر امین و اقلیه دی کسور
در خور ندر ر لایق و سم داخی سیزه
یار ندر می سیزه دو داخی بر استور
دندان و شس ارشد ر بلک بارار

ر بهر قولوز بریمش داو می بیرو
یوقه لغه بالائره و بالابو دی دخی
میداد بمن و یردی بکا حد لدر داد
ملک استی خداوند و خدا بود و استی
مهم اولدی سپهدار و سپهبد جوی با
مرتجه دی ججه اسم و دخل در دخی کوی
کو چلو به تواناد د لریک بهادر
شاسیه دی لوجه دخی لوک لیزه بی
قیز امنه خیزه دی در به در
بیر و ز ظفر او نکول اولدی سکا شس
بو یرق طوست کیر بوله و طوغری بوری

مفعول مفاعیل مفاعیل مفعول

علمه عمل است نابوله سن جنبه و کوثر

القطعة فی بحر الارج المضمن الاضرب صید و ابتداء

مهم بایه دی نابستان دی کو لکیه مهم
مهم داخی زمستان قش دی کو لکیه مهم

بیکار صو ش صورت دی چهره و بیکر
ایلر لکه دی بیست و کبر لکه بستر
دادار دکل عادله دی فردش دادار
برده فراوش قول دخی دیر لر قوله جا کبر
دارا اولو سلطان دی حکم ایدجی و
کون بند دخی پیر باخته و طوغری خاور
آلب اولدی دینو اولدی دلیله اولدی
لنگ اغشته دی دلیله لال اید و صخره
دنیل چین از رخ سکل ارم و ادو یوز کر
باد اس کلی کین او د شمس دخی کیف
فرمان برودر شو بره و راست رو ایدر

مفعول مفاعیل مفاعیل مفعول
علمه عمل است نابوله سن جنبه و کوثر
القطعة فی بحر الارج المضمن الاضرب صید و ابتداء

مهم بایه دی نابستان دی کو لکیه مهم
مهم داخی زمستان قش دی کو لکیه مهم

مهم باز جیب را ولدی باینز کوزه دیر لر
 استی و صودق دخی کرمایه و سبایه
 اولکم اوله اصلی آری اول پاکیزه اولدی
 اولکم اوله اصلی الجی اول اولدی
 آما ده بر قلندرس بر داخه دوزلمش
 ناز لشمق و دوزنمک نازیدن و سیرایه
 کانی بلدی اولدی مار ایلان و قنجه مور
 عقرب بله چین آدی کز دم و صید بایه
 امرو که اندوزی فدا بمیان آید
 بوکن که قز انور سن یارن کلور و ترایه

مفعول مفاعیلین مفعول مفاعیلین

یوقدر ایکی عالمده ایلک کبیه سربایه

القطعة فی بحر الکامل المثلث الاقطف

توقیمت دیر لر کندیده کینه
 بک سته اوز لر لمل قوبمید کینه
 فرخنده فسخ قوتلو و حتم
 شاد و غلغلی کلماک کیری و خنده
 بل فسرینده یار دینجه
 رزق و بر جیب در روزی دمنده
 هم بلجیه بویینه دیر لر
 سکر و جیب دیر لر دونه
 اولدی کشنده داخی کشنده
 هم جکچی هم دایه بلجی
 لاف و جید هم کب زنده
 خود را منودن کند و بی او حکمک
 سرنه دلر سک و اراستینه
 مرچه بخواسه روخواه در تو

حافظی
 صافی
 کلامی
 کلامی
 کلامی

کافی
 کافی
 کافی
 کافی

کافی
 کافی
 کافی
 کافی

کافی
 کافی
 کافی
 کافی

کافی
 کافی
 کافی
 کافی

کافی
 کافی
 کافی
 کافی

کافی
 کافی
 کافی
 کافی

مستفعلاتین مستفعلاتین

القطعة فی بحر الکامل الاقطف

ندرا صطوره سیره قز مقدر ر سیردن
 سنن دن اولمه غافل اکنده
 ددی دجکر نل نندن دخی صفتانندن
 دخی صفتانندن دخی صفتانندن
 بغل اولدی قوتلی اغش بو خینه لیر دیر
 بو جیه دی کنج لیکن او تیر قدر رشمن
 دیمش اولمخه جاکاه دخی اولمخه علفزار
 شیم اولدی جارق آدی ایستیم ر این
 اوته دی کیه اورق دسندر نو اوز کین
 قوه اوه دیدی خسه که طلیق نه اوله کزین
 بهمه تونیکوی کس بتونید انیک از من
 قویه سن ایلک ایل سکر اکت استندن

القطعة فی بحر الکامل المثلث المثلث

یرض له یار اولمه ایلور دن ایلک او کزن

القطعة فی البحر المرجع المثلث المثلث

بنجین اولدی ملک سم دخی یاشور درم
 هم دخی آشوکل سیرخ اولدی سیرخ اولدی
 خواهر قز فردش دی مادر انا آتیه بدر
 آدیم مردیم دی ولی مردم چشم اولدی
 آذر او دانکشت کومر انکر کوزغی را
 سینه و سینه در او دن هم دخی خاکستر
 زنده در ی زنده بملو لوطه دی دا ایدیم
 سخنین و جرم کون بوست و جرم کون بوست

حافظی
 صافی
 کلامی
 کلامی
 کلامی

کافی
 کافی
 کافی
 کافی

کافی
 کافی
 کافی
 کافی

کافی
 کافی
 کافی
 کافی

کافی
 کافی
 کافی
 کافی

کافی
 کافی
 کافی
 کافی

کافی
 کافی
 کافی
 کافی

جفان السيرة

مرزا صنوری شکریہ

و داد از کسری تعالی بزدو
بزد از نذران
خداوند بزرگوار

بیشتر می خوانند چون که
معاور الحفظ و محو بدنه آثار

در این کتاب
در بیان قدرت
و عظمة خدا

عائشہ خاتون

۱۰۰

ما زید بن سهر لطف و کرم
دوستانه لطف و کرم
اولاد

3

دم نفس و همدم اشش صو که دی بایان
 آب روان دی آقر صوبه روان جان
 او لکه بیسمانه دی عهده دی بیمان
 د خضر قزقر کران هم او خزان
 بود لکن طوبی بخور کویک غلطان
 هم دخی داغ جغدید لر انبان
 سادی و بورندرق دوه جی شربان
 نیمه در ایچ طون نیاسی باقه کربان
 با همه پروردگار است نکه بان

یار اوله دایم سگامت مردان

تین جلک و کورک پارودی داخی ما
 کنی کنی ارژنگ دی زنگ ایس و با
 راولدی ختین شیت و ملس

بالحق كل امك الجي هم فليحق اولد في
قبلك بلك واولاك تنك اولدي هم طار
طوره كلنك در زنك طار كبجي ولي

تین جلک و کورک پارودی داخی ما
 کنی کنی ارژنگ دی زنگ ایس و با
 راولدی ختین شیت و ملس

برایان آشنه کوب دیر لر خنایه
 دشت او و در کن طشت بنکان دلدی ط
 سبب آله نار نار و کلناردی گرا
 یومیه دلوجه طوغن میب بره
 هم خار خار دیر لر اوله کوکله تا
 سادیمه سن دوکونه غصه کنورمه با
 منفیدانه در عثور آتشی و باغ روغن
 انجام صوگد رشتام سوگمک سایش او
 انکوار اوزم ارک در الو مرد اورد
 آتماجه باشیه آله طوشنجل و طوغن
 اوک سوکیده اولدی بطور لیکن
 شادی مکن تو با سورانده مبار باسو

مفعول فاعلان مفعول علامت

سلطان عالم اولدی قانع اولان بلا

النصحة فی بحر الحقیف المبحون المقصور

ایو خرص و طوکنه خوک و کیراز
 در سکه دارن بدست قرمش
 سوزن اکنه کزارشن و سوزفار
 بهین بصبی بوغون سبر و قضا
 ویده کوز کورپین و بن بکدر
 قنجد رنار بانه بورت اتمک
 سیکس ایت سیک دی خسه کز او با
 قولیه باز ویدی سم قولاجه دی باز
 اوق کیرید و خدی صنیه و یه کار
 کونه و کیرد کیریم اوزن نه دراز
 بق سوز از بسای و ایلد باز
 ترکنیز اولدی هم سکریت بتاز

فا

قالققد جسدن و بازی
 مردک ماکس و مرکب منجو
 بیدر قور قوصیه و در بیمار
 هم کیم اکسدر رفه اوان بول
 بیشخورد او تمه فاصله دی خود
 کوکلمز کندی کلمدی بسینه
 ای کوزل یوز لوکب کل و نازن

اولین و قالقی برجیه اوینیه بیمار
 هم فنی سه مدر صوغن خوب باز
 داخی بیمار جو قدر اندک از
 اولدی خسه سند قانع و خرص از
 کشفه کیمک دی اور پغه انبار
 دل مارفت و می نیامد باز
 ای شه خوب رو بخند و بنار

فاعلان مفعول فعلین

ایره مقصوده سرکه صفیه راز

القطعة فی بحر الخرج

چه نه فوشن می جنبه دخی فوجی سنجن
 یوغون ز فتنه نجیله دکلز قش و لی ز
 برنید ابر سیمه دی دیباچ ند کیر
 ندر طایع ارکی نکل فسم کلک و فو روم
 دی شیر اصلیه روبه دلیور دکلویه کفیار
 حصود اولدی بداند ز اوزن کورجی خود
 ندر قیردی تیره بولانق تیره آیین
 کوزل خوب اولدی زیبا و لی زشت اولد کین
 موبیز اولدی دقوز کوز دخی مورد نه مر سین
 دنور سه تلمنه هم باین در یوز کپام این

اولین و قالقی برجیه اوینیه بیمار
 هم فنی سه مدر صوغن خوب باز
 داخی بیمار جو قدر اندک از
 اولدی خسه سند قانع و خرص از
 کشفه کیمک دی اور پغه انبار
 دل مارفت و می نیامد باز
 ای شه خوب رو بخند و بنار

چه نه فوشن می جنبه دخی فوجی سنجن
 یوغون ز فتنه نجیله دکلز قش و لی ز
 برنید ابر سیمه دی دیباچ ند کیر
 ندر طایع ارکی نکل فسم کلک و فو روم
 دی شیر اصلیه روبه دلیور دکلویه کفیار

حصود اولدی بداند ز اوزن کورجی خود
 ندر قیردی تیره بولانق تیره آیین
 کوزل خوب اولدی زیبا و لی زشت اولد کین
 موبیز اولدی دقوز کوز دخی مورد نه مر سین
 دنور سه تلمنه هم باین در یوز کپام این

دخی قوتی دی زور دخی دگر کچ دور
 اراق طاع استیکه کور دخی کور درین
 ک اوله طلو فچه دکل کب برز
 ک اوله طلو فچه دکل کب برز
 دکل صلیف خوشه دخی از غده نوبه
 قنق ناخو برش اولدی دکل هکله چین
 دلا چند فرید ترا قریه و شیرین
 دلا چند فرید ترا قریه و شیرین

مفاعیل فاعیلن مفاعیلن

دورش علم و کمال اید لیس که تخمین

القطعة فی الرجز الملقوبه المجنون

شانه طرق بنی برست هم متلادی
 ریشه صغیر دخی برت پش دی ریشه
 داشتی دایه یاد کند ارف کندی زخو کوز پست
 کوس و صافلی قبا کوسج و بلبله ریشه
 قوی غده دم دی ریم ریم ریم ریم
 صوغوی ریشی ندر کله کله ریشه
 کوز قغینه سیده دی بر طولو در کله ریشه
 بویش هی ویش سیر ارق یعنی ریشه
 جیسره یکن دی کمنونه زیره خیره ریشه
 بالی ارنیک چونوش در دکنی دخی ریشه
 دیزه اری ویزه اوق یکیزه ریشه
 قلعنه دیر لروق و پای توخج اوی ریشه
 زامده پارسا دکل مذسب و دین ریشه
 روتق فرید دخی دکر باله تبر وکی ریشه
 طبعه دی پشش و سکه دی پشش ریشه

بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله رب العالمین
 والصلوة والسلام
 علی سیدنا محمد
 وعلی آله الطاهرین
 أجمعین

بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله رب العالمین
 والصلوة والسلام
 علی سیدنا محمد
 وعلی آله الطاهرین
 أجمعین

بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله رب العالمین
 والصلوة والسلام
 علی سیدنا محمد
 وعلی آله الطاهرین
 أجمعین

بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله رب العالمین
 والصلوة والسلام
 علی سیدنا محمد
 وعلی آله الطاهرین
 أجمعین

بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله رب العالمین
 والصلوة والسلام
 علی سیدنا محمد
 وعلی آله الطاهرین
 أجمعین

انلو سوار و مرتبه پایه پیاده دریا
 ساج انچه پایه دی هم دخی شین
 انیت آب خوشکوار اید انکه نشسته
 بودر ابوسکجی صوکلر که سمبده

مفتعلن مفتعلن مفتعلن

علم و کمال و معرفت عارفه اوز که عیشدر

القطعة فی بحر الملحمة المجنون

بو تر غده دوزه و جوزه بلچه سینه جنر
 لولیه در نایزه دی صوله چیت بولینه
 صمیریه چیه که دملر دخی کین لیک
 سده که بوخه چین دیر لروسم دخی کینه
 غنده اور محک دی صار و آری منج و سینه
 اذکولک خوشه دخی هم اوستینه
 کارگاه اولدی دکان جنبه امنج کل
 پایاف اولد سچله دخی کرکس اولدینه
 بیش دی صغیره بیله مستانه کل
 معنی کفیش و در فیک بری شفق بری
 غنیه زارغ دی دایم غنایه املک اوی
 بر یور ویشن لوریکم ساکه قیامده
 نیند باغ و رانغ طایغ و باغلهستان بالینه
 روشنی روکه ترا باید در رستنا خینه
 فرغیه زارغ دی دایم غنایه املک اوی

فعلاتن فعلاتن فعلاتن

القطعة فی بحر الخرج الاخر

تک چله و قهر اوزم نکا کیده تاک
 هم زرد اوزم چینی بر قهر چاک

بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله رب العالمین
 والصلوة والسلام
 علی سیدنا محمد
 وعلی آله الطاهرین
 أجمعین

بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله رب العالمین
 والصلوة والسلام
 علی سیدنا محمد
 وعلی آله الطاهرین
 أجمعین

بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله رب العالمین
 والصلوة والسلام
 علی سیدنا محمد
 وعلی آله الطاهرین
 أجمعین

بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله رب العالمین
 والصلوة والسلام
 علی سیدنا محمد
 وعلی آله الطاهرین
 أجمعین

بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله رب العالمین
 والصلوة والسلام
 علی سیدنا محمد
 وعلی آله الطاهرین
 أجمعین

بیرق دخی برک در آغ حاصلی بار
 کوک پنج و لیک کسمند دخی کاک
 بو غمق خفه کردن اولدی سزدر لرک
 جلد اولدی لغته چابک هم جالاک
 هم زرد ک شکوفه اولو کاف و شکاف
 دی یار غه کو جعفر در دخی مغاک
 بوک باردخی بول دخی اوج کره
 تاج افیه کور سینه آج و زاج اولدی
 اول کاولدی یو و طوغری اگاه نور
 انکر شیک در است اورا چه پاک

مفعول معا عین مفاعیلین فاع

دولتو و کم عیدن اوزن ایده پاک

القطعة فی بحر الطویل المثل

فزیب الدمق اولدی فیدن الدمق
 کسیدن در جاک کسیدن در ارجق
 غنودن امر غنمق او یو کسیدن
 بکنمک پسیدن کزیدن اورنلا مک
 جشیدن در لیمق یک خوردن واک
 دی سقین دلک دلک دزیکدن اکلنمک
 چشیدن در اولامق هم غنمق اصلامق
 کسشی جابلوس انمک ندر بنی ندمق
 لغتد بکنیدن فغویب طوطلدنمق
 ببالاشدن سرخو صید و غنی صیدنمق
 سر ایدن ارلامق بشیر میدنمق
 مزیدن مکیدن هم بغزیدن اگر نمق
 دی فنج و غلطیدن کز نمک بو النمق
 شیدن ترز باران یعنی نمودن اصلنمق

در دخی برک در آغ حاصلی بار
 کوک پنج و لیک کسمند دخی کاک
 بو غمق خفه کردن اولدی سزدر لرک
 جلد اولدی لغته چابک هم جالاک
 هم زرد ک شکوفه اولو کاف و شکاف
 دی یار غه کو جعفر در دخی مغاک
 بوک باردخی بول دخی اوج کره
 تاج افیه کور سینه آج و زاج اولدی
 اول کاولدی یو و طوغری اگاه نور
 انکر شیک در است اورا چه پاک

به از جانت این گفت بر اگر میکنی یاد
 بوسوز یکدر جانندن اگر ایدر سک اینمق

فعلین مفاعیلین مفاعیلین

کشی اصلو قند را ایشی اصلو به طنمق

القطعة فی بحر المقضب مع کو

جام اغاجی کز و قین اغجی غوشن
 بر بر اوکی کونه دی دی دونه دی
 دوشک جامه خوار اولدی بران بلنچ
 سیمک خلدر داخی بیسی بوردنر
 دی کز پیله چیزی و میونه کبج
 بجاک خوردنی سیر توق روزه اور جدر
 او چوق طومش دیوفه سادی بر
 طوقش قدر آسبب آشوب اور کس
 فرشته سروش و ادب اولدی فر
 صلی و یردسک دی راکس دی تن
 دیان سکا دی بچکلر سن
 اغج دکن خولدر بوم بیفوشن
 دون اصراغی کجیده دوشن برنوشن
 در اغوشن کن فوج فوج اولدی اغوشن
 قفاخیره قولن دبیر بنا کوشن
 هم اموکیک طومش هم دفر کوشن
 ادک موزه اولدی بیج اولدی پاوشن
 خرد عقده دی اوکی کتیش بهوشن
 اورش رزمدر قاتی غوغا خلا لوشن
 دلوید دیوانه هم داخی مد موشن
 دسک البیم اول هم دی میبانش خاموشن
 بکوچم بتو کفتینها تو بنیوشن

در دخی برک در آغ حاصلی بار
 کوک پنج و لیک کسمند دخی کاک
 بو غمق خفه کردن اولدی سزدر لرک
 جلد اولدی لغته چابک هم جالاک
 هم زرد ک شکوفه اولو کاف و شکاف
 دی یار غه کو جعفر در دخی مغاک
 بوک باردخی بول دخی اوج کره
 تاج افیه کور سینه آج و زاج اولدی
 اول کاولدی یو و طوغری اگاه نور
 انکر شیک در است اورا چه پاک

فاعات متعلین فاعات متعلین
ابت استاده خدمت صفین اولیٰ لک

القطعة فی بحر الزلزل المحدث

مهم بریدن و جمع و هم داخی و جمع اولدی
بکشت دوزخ اولدی طاموادی کشت اولدی اگدی
انجیل دی انجیلون بت پرست
مهم بیکه در دریم کل اولدی کشت
سبح بر التی زلق نجه اولدی رخ و فرج
چرکین و چیل دخی دجه کینه شوک و دی
کلیه در بک اول ازل نه بازو
خواهد آمدن بستر و تخت هر چه

فولن فولن فولن فولن

طبع و طبیعتی او مک نهما و سر شرت

القطعة فی بحر المتعارف المثل الی

جاه منصب چاه قونی راه پول
قین انا زن مادر ی بل شوی ار
نول قنر بورنیدر فسر زنده غول
خشکین تیره تبیره در طول
دوله در قاصیه غه بلکن بادبان
یال پل و شاپ بکمز خوابت
گاه صامین که دخی کاموسه دل
بینکه وقین آتیه بود زن پدر
کویکوداماد در او نیایش مول
اوغل او غلیدر تبیره کوهری بل
احکیمه پستان جلقوین سنان
کلبک گلکلبک و کلبک سبش

جکه

کتابی که در این کتاب است

۱۷
چکه طمله کفوا حکمت مخفه
از بجق کف کلا سس و مهم کیره

بوزمسم بد فوز اغزا آوردیم
غصه و قینو نرند و سسم و نرم
طو رقی اولدی اسنادن کاسن
اولدی اکسک فالتق حاسن

مهم برستو قمر لغج سبامدر
ز یوه جکک جکس کت سبامدر

دیده بان کوزجی طنقدیرمسم کواه
دایه پتاک دی ناک داخی نیر
تاش در یوزده جغفهم داک
چش بیرادر بلی لالک در
قورقلویش دی کار سهمناک
بزیغ صونیدی کوزن اولدی صغن
صغیا حق بیردی جای پنه
دی قجاقی بیرمسم جای کریر
اوردر زانو در و تویق بسترول
مهم سچی سکی و مصلق نبک در
بالحق الناجکری صند و غه لاک
خاک توده اولدی طبعه قدغن

اولدی آوردن کنور مک رنجن

دو کجک و فحق در ریکر بختن

ماخچی بالان آتیدر استلم
او بچودن خورلد مق اولدی نخت
عربده در طرغده ی سنبوسم
مهم شکسته در صندق بوتن درست

کوده ده اماس بشدر آبله
تن بر جو غی صونک در کوبله
که کجی پدرم اولودر ابوه به
مسم کرومه بو مخ و دو کم کره
انجمن ابین و زادن دملک
در نک و بو کلو طوغرق رنج ملک

مهم درخت و شاخ انج دانی بودق

می نهند قور لر نحد اندر قومق

سر و له کندر کنف بشدر کنو
مهم دخی شالوق بلس سکی نو
دیوچه اولدی سیک دانی زلو
بو بشو کندر قو بو غنر کلو
با بر منته بالک ابی اولدی بند
قوللق اولدی قای مسم بارند
بس نیز خلی بسی الی اولس
میتشن فامشله فریاد بس
مهم طر و کا ورس و بیغوله بو حق
مهم دخی انجی غ و اتش دان او حق

بیره بولیدر طبر خون بختکون

قوز جنو کی شمدی الون و کنون

ریشک کونی و بشک قغ بر کون
آت طونیدر خود اشق بل بهلان
دارلق مینی در ربو سته در
اوللق بیب دیمک آسته در
کوچک بستی حانون تم
کوچ نفک زبطانه کوک اولدی ام

نکر

بکر قزده شیزه کالم ار کورن
عورت و بلخیم فلاخدر صین ۱۶
یوچه بالایور سجه دلالة در
مهم اولوق تند سبب الی در
مهم نیت اندر قشلق بر نیان
اولدی ناخسکو مویدا در عیان

تکنه در ز نیر چکر که در ملخ

شوخی کرد در چک تازیجه و سخ

دنیه قویرق ستمب رخنه کدک
بخیه مغینه کننده در ددک
کجیک خارش دخی اولدی زریز
صارولق مسم بازجی اولدی زریز
کر کدن ارج اولدی قلیج غلیج
مهم سپاریدر اکیر از دف الیج
بیدر سوکد کنز الغن در خصال
نازه دال اولدی و بوین اولدی بال
اونه دارودی سسام کنجدر در
بسته فستق اکده مهم سنجدر در

آند سوکندر کرده اولدی بولک

اولدی کهواره بشک لمتر بوم

ساوا کند و در سبب اوین کر
دوک اک پرواقولی بر خو کلر
سرب قورشون شوره در جورق
شوره بر کم کور نور ایرقدن اب
مسم جوالد و زوز اوله بند و ز کرد
استی کریم اولدی و صووق اولدی

کاج سله اولدی کرج اولدی دلم
مهم برین اولدی ششم درلیم
مخنت واسکنجه اولدی بیج بیج
بوله عزیم انمک یراغ اولدی بیج
مهم نوافغه نصیب اولدی نوا
مهم کشی کا کادر ابش کوچ کیا

خب کن ابریم اول دمک بالچی خلاب

زرب کلر اولدی دصافی اولدی نای

از برایت کم دورتر معنی نایاب
بری ناب آفتاب و ماه تاب
بری قزاق بری طاقت بری
زلفک ایک اکلوب بولکلی
مهم کتابک اولی فهرست مهم
بر حکیم آدی زردشت ای دم
بازلوب اجلش اول کفته دی
اکلوب طولش اول کفته دی
اسپرغم اولدی عنجه ضمیمه ان
فسکن در یکنی ترکیه همان
کوک کبی یعنی سپهر اسبهر
اولدی مهم ریحان اوتنق اولدی

قام و کونه یعنی زرد قام

صار و شین کلکونه کل کبی ای تمام

نون کلنچ جام اغاجی مرخدر
کوشک کرج اولدی بریم بر خدر
معنده نادان و غافل در لوند
مهم دخی نقین یوق صاغش اوند

لاف اورب سوچنجه یعنی ملند
مهم یوز اولن خسه ون اولک و تند
دی و داع اندی دسک بدره دکرد
حملة و جنگ انکه دیر لر نبرد
اوتنق بیدار و عاشق کردار
مهم خیل امار و محکم استوار

انجه بول بنا ابی سنجار در

اولو و لکری بی سار در

بصلو جلیق نو کوار و مو شخوار
مهم بواش کیشیه دیر لر برد بار
اغلیق مویدن افسانه سر
مهم برنج بوغنی شیه در قجه غم
مهم دخی حشیش اولدی لوند
مهم بوی کویه کلر در سوسمار
مهم خزینه اولدی کنجورای
اسنبیجی کیم اولدی خوزه کر
ایکی کویدر داز و مویز در بری
اول ولایتده که شجره بدر بری

مهم علم بر شهر آدیدر مهم طراز

دی بیراغه الله جلوه ساز

لین خور اندر ز در اصم لوق
مهم بویک کیز اولدی کیز اولدی
اسنک در خامیار و ساشی کار
کر اوله بنو سخمین اولدی
اسک نفس اورنه بای ابی تموز
داخی فی الجملة یکم اولدی منوز

هم فوس اولدی دخی جتک
 داخی نزل و بهیده سوز سولمک
 جغز ایچی جگر کلو چنبد رستم دنیس
 جگر شحص آیدر هم طمس
 هم منش طبع و سکا لش جیده مکر
 بوش کسرت یعنی جمع زید و مکر
 بهلو بجه اولدی کوزش خش و شس
 بلخه شحص الیرام قدر درخش

فاسیده یعنی فاسیده اولان کولم همین یوز قازوده
 در اولدیلار ایچی جغز ایچی جغز
 بوش کسرت یعنی جمع زید و مکر
 بهلو بجه اولدی کوزش خش و شس
 بلخه شحص الیرام قدر درخش

منع کاور شغل ف و غ و نزل لانغ
 قار کومغ کجه قار کوسی مانغ
 هم نفول اولدی درک داخی کز ف
 بهیده سوز در عقل درک ف
 زشت خضر بق و شانه درک ف
 قف در بر بر نوع قف فانی اولدی
 هم نکالادر تعلیق اولدی تنک
 فوت و دی شیوه لومجوبه سنک
 فاسیده النده چین ازنک در
 صقلغ و آواز خنک طنک در
 داخی جریک بهزل اولدی چنکوک
 الی اباغی اگری اولن تا خدوک

فاسیده یعنی فاسیده اولان کولم همین یوز قازوده
 در اولدیلار ایچی جغز ایچی جغز
 بوش کسرت یعنی جمع زید و مکر
 بهلو بجه اولدی کوزش خش و شس
 بلخه شحص الیرام قدر درخش

هم نبوراک ایکی نخته در که خوش
 بغلیوب جنلادوبن اور کوده شس
 کوجک غلو خنک عمناک در
 ناوک او قدر مسک ای فی هم ناک
 داخی نافه جام و داخی ناسرا
 اول کسلی اولاکه لایق اولمبا

فاسیده یعنی فاسیده اولان کولم همین یوز قازوده
 در اولدیلار ایچی جغز ایچی جغز
 بوش کسرت یعنی جمع زید و مکر
 بهلو بجه اولدی کوزش خش و شس
 بلخه شحص الیرام قدر درخش

مفده توزیم یعنی کسرم
 مفسی برا غلم دو شایلم
 هم شحو لیدند ررا و رقی صفر
 هم نکو میدان بر ب بجا که دیر
 هم دخی توزیدن و تولیدنک
 مفسی فازنمق اکره نمق بلک
 هم بخارا جانبنده آمون دکل
 بر اوایه او جف کانون دکل

خیز ما یون در نیکی خاتون دخی
 باد شیدر اولدی کیهان ای
 سرتی سر تونی یعنی غزغزال
 هم عسیر و قیلد دو دمان
 هم طغتمق تر نجسیدندر
 داخی اورته قش ای بی بهمین در
 اولدی فرسودن بوز و لوب سنگ
 داخی شادرو اندر ربوبیک دوشک
 او دملک قوللوغی توزیدن در
 صوغلیوب طغتمق سبوزیدن در
 طعنه پیچاره بزرک اولدی فیه
 اولدی هم بر اشته ارتعلق فیه

فاسیده یعنی فاسیده اولان کولم همین یوز قازوده
 در اولدیلار ایچی جغز ایچی جغز
 بوش کسرت یعنی جمع زید و مکر
 بهلو بجه اولدی کوزش خش و شس
 بلخه شحص الیرام قدر درخش

هم کرا زیدن صلتیق بر طبله
 برک و نوک عورتیدرو اوله
 نسرین نسرین کللی و تیره ماه
 کوزه دیر لر اولو لولدر شاه راه
 هم صوصه مفدر زرمیدن طنطنه
 دی جغله ویه و جای اولان زنه

داخی نیک اولدی رو بیدن دخی
اولدی روزیدن زبونه سنجیده
هم لویست در یواشته هم
طوشغه ویرلرد و شانه ای
درد زه اوغلن غم مع زحمتی
کاغنه نادان باره بلکل رشوتی
اولدی نخبیدن زبون اولمق کن

دم ده اوزه سله فرج زن
خمیره بلغو رشور باسی کو بچک
ماهکانه ایلین اولدی بیسکاه
صدر فرزان اولود و وقت کاه
بافه بدبان سوز که اول سوز
سر زه سوز سولیمچی در باوه کو
دیدلر اچیلده اول بر جنبه
آیغ التبینه الیتما ف
اولدی خه معنده زمی ز می
دی ابجی بوشه فی معنی که نهی

هم حد و کمرک تکریمک در تقو
هم فتو بریر کوز املک در رفو

کندر کله بیلنج مغنبدری
اولدی کندوری و دستنبوبری
دکل کل ابجد حسن ای بر
کم الفدن بیه دک بر بر صیر
صی بدن فافه دک اون اون اکله بک
فادن بوز بوز صیر لر غنه دک

چون حساب ابجد بک تمام
تخف مک نارنجنی بل ای تمام
بوحب اوزره ایت بو مصرعدن
قلدی سندن شادی نو یاد کار
کتاب اوکرن ایج آب حیات
فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

شادی بیه سر کم ایلر دعا
ایده محشر ده شفاعت مصطفی

تمت